

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoCsp/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821200356
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8821200356.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Zuzany Biščákovej v spore žalobcu: F. U. U., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom U. XXX/XX, XXX XX G., zast.: Advokátska kancelária Mgr. Matúš Macko, advokát, Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: D. H. N., N.V.Q., K. X, XXX XX G., IČO XX XXX XXX, zast. Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.502,65 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 3Csp/20/2021 - 100 zo dňa 20.07.2022, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výroku I. v časti o zaplatenie 1 000 eur.
- V prevyšujúcej časti rozsudok vo výroku I. mení tak, že žalobu zamietla.
- Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, pričom o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 2.800 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 5 502,65 eur titulom primeraného finančného zadostučinenia. Uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5C/248/2012 o zaplatenie 5 502,65 eur bol v postavení spotrebiteľa a aktívnou obranou svojich spotrebiteľských práv dosiahol v konaní úspech, keď žalobu proti nemu súdy zamietli. Žaloba bola zamietnutá z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky banky pre nedodržanie podmienok uvedených v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2019 Z. z. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. Uviedol, že nemožno súhlasiť so žalovaným, že v konaní nebolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok podľa uvedeného ustanovenia zákona. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5C/248/2012 - 383, v ktorom bolo konštatované, že žalobca (v tomto konaní žalovaný) nedisponuje dostatočnou aktívnou legitímáciou v konaní, nakoľko nepreukázal doručenie výzvy v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách. V tomto pôvodnom konaní vystupoval terajší žalobca ako spotrebiteľ. V pôvodnom konaní žalobca (v tomto konaní žalovaný) si uplatňoval práva z neplatnej zmluvy o postúpení pohľadávky. Ak teda žalovaný v pôvodnom konaní vyžadoval plnenie od spotrebiteľa v rozsahu, ktorý by bol založený platnou zmluvou o postúpení pohľadávky, pričom k platnému postúpeniu pohľadávky nedošlo zo strany žalovaného ako obchodníka s pohľadávkami, je toto konanie v rozpore s odbornou starostlivosťou, keďže pravidlá postúpenia pohľadávky poznať musí a rovnako to možno považovať za nekalú obchodnú prax. Súd uviedol, že za primeranú považuje čiastku 2 800 eur, ktorá

tvorí polovicu zo sumy, o ktorú sa žalovaný snažil bezdôvodne obohatiť voči žalobcovi. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP a plným úspechom.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný, a to proti výroku I., ktorým bol zaviazaný na zaplatenie sumy 2 800 eur a proti výroku o trovách konania. Odvolanie odôvodnil tým, že rozsudok je nepreskúmateľný, čo do obsahu súd opakovane recykluje rovnaké state právnej argumentácie žalobcu v časti rozsudku, v ktorej má ísť o vysvetľovanie subsumovania právnej normy na skutkový stav zo strany súdu. Súd v úvode odôvodnenia svojho rozhodnutia fakticky priznal, že sa v plnom rozsahu a nekriticky stotožnil s názorom žalobcu, avšak nemožno takýmto spôsobom všeobecných teórií odôvodňovať rozsudok zo strany súdu v konkrétnej veci. Súd neuviedol žiadnu argumentáciu v čom videl porušenie práv spotrebiteľa podľa osobitného zákona. Akým spôsobom veriteľ porušil práva spotrebiteľa, keď postupoval pohľadávku, sa žalovaný s napadnutého rozsudku nedozvedel a rovnako sa nedozvedel zodpovedanie kľúčovej otázky a síce namietanej pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného. Rozhodnutie je nepreskúmateľné aj čo sa týka odôvodnenia výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovaný ďalej namietal nedostatok svojej pasívnej legitímácie, nakoľko ustanovenie § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z. z. uvádza, že spotrebiteľ sa môže domáhať ochrany svojho práva a primeraného finančného zadosťučinenia od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Z uvedeného vyplýva jednoznačný právny záver, že žalovaný nemôže byť považovaný za osobu, ktorá by za tvrdené porušenie spotrebiteľských práv žalobcu zodpovedala. Na základe uvedeného má žalovaný za to, že nie je v tomto konaní pasívne legitimovaný, pretože ho nemožno považovať za osobu, ktorá by za porušenie spotrebiteľských práv žalobcu zodpovedala. Zákonodarcu nesledoval ustanovením § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa to, aby dôsledkom akejkoľvek úspešnej ochrany spotrebiteľa bol automaticky vznik nároku na finančné zadosťučinenie. Z praxe prvoinštancného súdu, vrátane nadriadeného súdu, je dobre známe, že súd priznáva finančné zadosťučinenie v základnej sadzbe 50 eur a v mimoriadne odôvodnených prípadoch 100 eur, avšak vždy za individuálneho posúdenia skutkového porušenia povinnosti dodávateľa, správanie sa dlžník a dodávateľa atď.. Je neprípustné, aby si dlžník po celý čas zmluvného vzťahu neplnil svoje zmluvné povinnosti, reálne ani čo do istiny a následne požadoval ešte obohatenie na úkor dodávateľa. Uplatnením práva podľa prevažujúcej súdnej praxe nemožno rozumieť vždy iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale výnimočne je takým aj účinná ochrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa. Opätovne poukázal na objektívny fakt, že k zamietnutiu žaloby v predchádzajúcom konaní došlo na základe toho, že žalovaný, v tomto konaní žalobca, neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že právny predchodca žalovaného postupoval pohľadávku v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Neunesenie dôkazného bremena a na to nadväzný neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za úspešné uplatnenia porušenia spotrebiteľských práv žalobcu. Súd pochybil pri rozhodovaní o nároku žalobcu v aktívnej legitímácii na strane žalobcu, pasívnej legitímácie na strane žalovaného, aj vo výške priznaného primeraného finančného zadosťučinenia, pričom svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade so zákonom. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil.

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

4. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

5. Podľa rozsudku NS SR sp. zn. 6 Cdo 127/2017 zo dňa 30.1.2019 zákon neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Primerané finančné zadosťučinenie má mať aj odradzujúci a sankčný účinok.

6. Podľa rozsudku NS SR zo dňa 30.01.2019, sp. zn. 6 Cdo 127/2017 „aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť

ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodárca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.,,

7. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne právne posúdil základ nároku žalobcu. Odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje s výnimkou rozhodnutia o výške nároku. Je pravda, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je neprímerane dlhé, opakujú sa v ňom na viacerých miestach rovnaké texty, zároveň však platí, že v rozsudku sú obsiahnuté všetky podstatné právne skutočnosti rozhodujúce pre tento prípad, teda, že žalobca ako spotrebiteľ bol úspešný v predchádzajúcom konaní, kde sa od neho žalovaný domáhal zaplata úveru, že v tomto konaní žalobca vystupoval v pozícii spotrebiteľa. V rozsudku sú obsiahnuté aj zistené skutočnosti týkajúce sa pasívnej legitímácie žalovaného aj aktívnej legitímácie žalobcu.

8. Odvolací súd dopĺňa, že práva spotrebiteľa predchádzajúcim postupom žalobcu nepochybne porušené boli, pretože to bol žalovaný, kto so N. ako predchádzajúcim majiteľom pohľadávky proti žalobcovi uzatvoril zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá nespĺňala zákonné náležitosti aj v oblasti ochrany spotrebiteľa (porušenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001) a z toho dôvodu bola posúdená ako neplatná. Keďže sa jednalo o dvojstranný právny úkon, za neplatné postúpenie pohľadávky rovnako nesie zodpovednosť aj pôvodný veriteľ, teda N. N., ale aj súčasný žalovaný (ktorý zmluvu tiež uzavrel a mal možnosť ovplyvniť jej obsah). V danom prípade nepochybne aj žalovaný uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky porušil spotrebiteľské práva žalobcu, a preto aj on zodpovedá za porušenie práv spotrebiteľa. Skutočnosť, že žalobca je spotrebiteľom, nebola v súdnom konaní nijakým spôsobom spochybnená. Žalobca na súde úspešne uplatnil porušenie týchto spotrebiteľských práv, teda neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, a aj tým je daná aktívna legitímácia žalobcu. Z rozhodnutia zverejneného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 3/2023 (rozhodnutie č. 30) vyplýva, že podmienkou úspešného uplatnenia práva spotrebiteľa namietat' v konaní pred súdom porušenie práva alebo povinnosti je splnená aj vtedy, keď súd v inom konaní konštatoval toto porušenie pri rozhodovaní o predbežnej otázke. V danom prípade súd žalobu žalovaného proti žalobcovi zamietol z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky. Tým, že súd túto neplatnosť konštatoval, je splnená aj podmienka úspešného uplatnenia práva spotrebiteľom.

9. Z rozhodnutia zverejneného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 4/2002 (rozhodnutie č. 48) vyplýva, že pre priznanie práva na zadosťučinenia spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu. Odvolací súd v danom prípade pri stanovení správnej výšky primeraného finančného zadosťučinenia zohľadňuje najmä skutočnosť, že žalovaný sa od žalobcu žalobou domáhal zaplata sumy 5 502,65 eur, aj keď na túto sumu nemal nárok. V konaní neboli preukázané žiadne mimoriadne okolnosti týkajúce sa ujmy, ktorú by prežíval žalobca, ani v žalobe sa niečo takéto netvrdí. Primerané finančné zadosťučinenie má funkciu reparačnú aj sankčnú, má aj reparovať práva spotrebiteľa a aj odrádzať dodávateľa od toho, aby sa podobného konania nedopúšťal v budúcnosti. Odvolací súd preto v tomto prípade za primeranú považuje sumu 1.000 eur, a preto rozsudok

súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom rozsudku potvrdil v časti o zaplatenie 1 000 eur a v prevyšujúcej časti rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol.

10. Odvolaciemu súdu nie je známa prax, podľa ktorej sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v základnej sadzbe 50,-Eur , resp. 100,-Eur. Rozhodujúca je primeranosť priznanej sumy, ktorú nie je možné paušalizovať. Suma 50,-Eur by v okolnostiach tohto prípadu neplnila najmä funkciu sankčnú, jednalo by sa len o symbolickú sankciu (vzhľadom na predchádzajúci postup dodávateľa smerujúci k vymoženiu relatívnej vysokej sumy, na ktorú dodávateľ nemal nárok).

11. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 3 CSP a § 255 ods. 1 CSP, keď priznal úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania.

12. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).